

længere tilbage i Tiden før den sidste Krig, nemlig General Baggesen, Chefen for Generalstaben, som har skrevet „Den danske Stat“. Han udtaler i den netop med Hensyn til Kjøbenhavns Befæstning, at man saae ved den Leilighed, hvor uheldigt det kunde være at gjøre Hovedstaden til Hovedfæstning, og han advarer imod noget Saadant. Hans Ord har jeg ikke ved Haanden, men jeg er temmelig sikker paa, at Tanken deri her er rigtig gjengivet. Jeg skulde iøvrigt ikke have taget Ordet, dersom ikke Kjøbenhavns Befæstning var af enkelte Talere bleven bragt i Forbindelse med en anden Sag, som er for stor og for ny til her at tages frem i sin Helhed. Det er derfor kun leilighedsvis, jeg vil knytte et Par Bemærkninger til, hvad der i saa Henseende er fremkommet fra et Par andre Talere. Det, jeg siger til, er Tanken om Danmarks Neutralisering, som blev berørt først af det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgfreds (Winther), som talte om Unseligheden af en anerkjendt europæisk Neutralitet for Danmark i Lighed med Schweiz og Belgien og yttrede, at han kunde bringe meget store Offre derfor. Jeg er enig med ham, men jeg tror, at hans Ord ere faldne lidt uheldigt, naar han udtrykte sig saaledes, at man da kunde gjøre Noget for at fikkre sine Naboer navnlig for Overfald fra dem, der kunde ville bryde igjennem dette Land. Man maa nemlig ikke overse, at naar det gjælder om at neutralisere en Søstat som Danmark, maa det gøres paa en helt anden Maade, end naar det gjælder om et Land som f. Ex. Schweiz, hvor det gjælder om at hindre, at Andre bryde igjennem. Men noget Saadant kan der ikke være Tale om her. Hvis der udbræder en Krig mellem Stormagterne f. Ex. mellem England og Rusland, bryde de ikke igjennem, men de jeile ligefrem igjennem vore Farvande enten ind i eller ud af Østersøen. Men der kan ikke være Tale om at hindre dem i at komme igjennem; thi det hører netop med til Neutraliseringen af en Søstat, at der til enhver Tid er fri Fart gjennem dees Farvande, og den militære Opgave skulde da kun være den at hindre, at Sjenden faar Fordeelen af vor Beliggenhed, hindre ham i at sætte sig fast paa vore strategiske Punkter og hindre hans Krigsfartøier i at løbe ind i vore Havne og forhøne sig med Krigskontrabande og hindre de sjendtlige Krigsskibe i der at begaa Sjendtligheder imod hinanden. Dertil behøve vi ganske vist et Forsvarsvæsen, og det vilde være en Illusion at tro, at vi kunde undvære et Forsvarsvæsen, naar vi vilde opnaa en Garanti for Danmarks Neu-

tralisering. Det andet ærede Medlem, som berørte dette Spørgsmaal, var det ærede Medlem for Maribo Amts 3die Valgfreds (Nielsen-Grøn), men han holdt sine Udtalelser i en saadan Uimindelighed, at jeg overfor ham ikke kan Andet end erklære mig fuldstændig enig i hans varme Ønske om, at vi maatte opnaa et saadant Forhold. Det tredje ærede Medlem er det ærede Medlem for Kjøbenhavns 3die Valgfreds (Tvermoes), og det glæder mig første Gang at have hørt en Udtalelse herom fra en af vore militære Sagkyndige; thi ganske vist er et af de vigtigste Spørgsmaal i Forbindelse med denne Tanke det, i hvilken Grad vi maa udvikle vort Forsvar, naar vi ville haabe at opnaa en neutraliseret Tilværelse for Danmark, og det skulde glæde mig, om det ærede Medlem ogsaa senere vilde yde sin Medvirking til dette vigtige Spørgsmaals Løsning. Jeg er aldeles enig med det ærede Medlem i, at det er en politisk Urimelighed at mene at kunne saae Danmark erklæret neutralt paa den Betingelse, at vi gjøre Kjøbenhavn til en Fæstning, men jeg tror heller ikke, at det har været Nogens alvorlige Mening. Som Betingelse er dette ikke sat. Ganske vist er det udtalt, at man kunde gaa til at bringe store Offre for Danmarks Neutralisering, at end ikke Kjøbenhavns Befæstning vilde være for stort et Offer derfor, idet vi paa den anden Side derved modtog visse Fordele, som kunde veie op derimod. Men se vi paa Historien, se vi f. Ex. paa Luxembourg, der blev neutraliseret i 1867, da var der saa lidt Tale om at bygge Fæstninger som Betingelse for, at det skulde neutraliseres, at det tværtimod blev betinget udtryffeligt af Garantimagterne, at den meget stærke Fæstning Luxembourg skulde nedlægges. Thi, sagde de, saa behøves der ingen Fæstning, og da Belgien blev urolig over det, saa beroligede man Belgien ved, at der kunde ikke være Tale om, at Nogensomhelst paa nogen Maade vilde indskrænke Belgiens Souverainitet. Det maatte naturligvis have Lov til at have Fæstninger, om det vilde. Jeg tror imidlertid, at denne Udtalelse er fremkommen paa den Maade, at man vilde finde sig i endog saa meget store Offre for Forsvarsvæsenet, naar man kunde opnaa Neutralisering. Paa den anden Side føler jeg mig overbevist om, at saa store Offre, som kræves af et ikke neutraliseret Danmark, kunde der ikke blive Tale om. Der er dem, der undertiden udtale det Modsatte. Jeg vil her blot gjøre opmærksom paa en Kjendsgjerning, som forekommer mig ret slaaende. Naar der her tales om Schweiz, som har en Folkevæbning, siges det: ja, med Schweiz er